

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY KOZY

1. WPROWADZENIE

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kozy jest dokumentem sporządzanym co dwa lata w celu skontrolowania stanu realizacji zadań inwestycyjnych zapisanych w Programie Ochrony Środowiska Gminy Kozy (POŚ).

1.1. PODSTAWA PRAWNA PRZYGOTOWANIA OPRACOWANIA

Zgodnie z wymogami zawartymi w artykule 18 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. nr 62, poz. 627 ze zm.), Programy Ochrony Środowiska podlegają raportowaniu: „*organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.*”

Niniejszy dokument stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej Kóz, którego realizacja ma bezpośredni wpływ na poprawę jakości środowiska naturalnego gminy.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kozy stanowi przede wszystkim ocenę stopnia wykonania zadań założonych w Programie Ochrony Środowiska Gminy. Opracowanie obejmuje również omówienie zmian w zakresie wszystkich kierunków ochrony środowiska, jakie dokonały się w ciągu ostatnich dwóch lat, na terenie Gminy Kozy.

1.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY KOZY

❖ LOKALIZACJA

Gmina Kozy położona jest w południowo-wschodniej części województwa śląskiego, we wschodniej części powiatu bielskiego, nad ciekami Czerwonka, Kozówka, Pisarzówna i Leśniówka, przy drodze krajowej DK52 z Bielska-Białej do Krakowa.

Gmina posiada dogodne połączenia komunikacyjne (autobus, kolej) z miastem Bielsko-Biała.

Odległości do najważniejszych miast ościennych z Kóz wynoszą:

- Bielsko-Biała 10 km,
- Cieszyn 40 km,
- Kraków 80 km.

1.3. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO – GOSPODARCZE GMINY

❖ DEMOGRAFIA

Gmina Kozy jest gminą wiejską i obejmuje swym zasięgiem obszar o łącznej powierzchni około 27 km², co stanowi niecałe 6% całkowitej powierzchni powiatu bielskiego.

Ogólna liczba ludności na koniec roku 2008 to: 11844 osób.

❖ BEZROBOCIE

Na terenie Kóz na koniec roku 2008r. liczba bezrobotnych wynosiła 259 osób, w tym 141 kobiet.

Zbiorowość bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia – stan na dzień 31.12.2008r.	Ogółem	Liczba kobiet
Wyższe	28	15
Policealne i średnie zawodowe	65	40
Ogólnokształcące	19	13
Zawodowe	86	46
Gimnazjalne i poniżej	61	27
RAZEM	259	141

Zbiorowość bezrobotnych ze względu na wiek – stan na dzień 31.12.2008r.	Ogółem	Liczba kobiet
Wiek od 18-24 lat	42	23
Wiek od 25-34 lat	65	26
Wiek od 35-44 lat	51	28
Wiek 45-54 lat	80	46
Wiek od 55-59 lat	19	8
Wiek od 60-64 lat	2	-
RAZEM	259	141

❖ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Aktualnie głównym kierunkiem działalności gospodarczej prowadzonej na terenie Gminy, jest działalność usługowo-handlowa, świadczona przez małe i średnie przedsiębiorstwa (głównie prywatne). Stan aktualnych wypisów na dzień 31.12.2008r w Gminie Kozy to 1138 podmiotów gospodarczych.

W przeważającej większości są to małe jednoosobowe podmioty gospodarcze, zatrudniające od kilku do kilkunastu osób, oraz tzw. „firmy rodzinne”. Przeważają podmioty gospodarcze świadczące szeroko rozumiane usługi oraz podmioty działające w sferze handlowej.

❖ ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Na terenie gminy było na koniec 2008 roku - 295 gospodarstw rolnych, których strukturę obszarową przedstawiono w poniższej Tabeli.

Gospodarstwa rolne na terenie gminy Kozy według przedziałów obszarowych:

Przedziały obszarowe gospodarstw rolnych (ha)						Liczba gospodarstw ogółem
1-2 ha	2-5 ha	5-7 ha	7-10 ha	10-15	15 - powyżej	295
208	67	17	1	0	2	

Analizując dane przedstawione w powyższym zestawieniu można stwierdzić, że w Gminie Kozy przeważają gospodarstwa małe - tzn. te, których powierzchnia wynosi od 1 do 2ha (208 gospodarstw na 295 w skali gminy). Jest to sytuacja, z którą mamy do czynienia w skali całego kraju

❖ MIESZKALNICTWO

W roku 2007 zostało nadanych 60 nowych numerów na nieruchomości (nowo wybudowane domy mieszkalne), natomiast w roku 2008 nadano 92 nowych numerów.

Do użytkowania oddano w roku 2007- 48 budynków,
w roku 2008 - 68 budynków.

2. ZMIANA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY

Realizacja zadań wskazanych w Programie Ochrony Środowiska Gminy Kozy, wpływa pozytywnie na poprawę jakości środowiska na całym jej obszarze.

2.1. GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA

W celu polepszenia systemu gospodarki wodnej na terenie gminy Kozy w Programie Ochrony Środowiska wskazano następujące kierunki działań:

- edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody,
- rozpoznanie problemu starych studni gospodarskich – ewidencja i zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem,
- ochrona, restytucja (naprawa) i właściwe kształtowanie pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków wodnych,
- rozpoznanie potrzeb w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego,
- propagowanie tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne.

W okresie perspektywicznym do roku 2015 Gmina Kozy przewidziała do realizacji następujące działania:

- minimalizacja strat wody - wymiana odcinków rurociągów z rur stalowych.
- uzupełniająca rozbudowa sieci wodociągowej,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej,
- rozpropagowanie budowy oczyszczalni przydomowych w tych miejscach, gdzie jak wynika z planów zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywicznym,
- budowa kanalizacji deszczowej,
- wykonanie działań dotyczących rozpoznania problemu oczyszczania wód deszczowych ze szczególnym uwzględnieniem terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, dróg krajowych i wojewódzkich oraz parkingów.

Wg danych (AQUA S.A.) w roku 2007 zużycie wody wyniosło 319,6 dam³

w roku 2008 zużycie wody wyniosło 347,6 dam³

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008r. - w latach 2007-2008, na terenie Gminy Kozy wybudowano 9.483,78 mb kanalizacji sanitarnej, w tym 8.553,28mb sieci rozdzielczych i 930,5mb przyłączy.

Takie działania pozwoliło na poprawę jakości gospodarki ściekowej oraz podłączenie nowych użytkowników. Bezpośrednio realizacja tych inwestycji przyczyniła się do poprawy jakości gleb, cieków wodnych dzięki wyeliminowaniu przedostawania się ścieków bytowych do środowiska.

2.2. GOSPODARKA ODPADAMI

Jednym z podstawowych wymogów realizujących program ochrony środowiska na terenie Gminy Kozy jest uporządkowanie gospodarki odpadowej.

Biorąc pod uwagę oczekiwania społeczne oraz uwarunkowania lokalizacyjno-przyrodnicze, jak również polepszenie systemu gospodarowania odpadami, w Programie Ochrony Środowiska zdefiniowane zostały następujące zadania:

- Rozwijanie i wspieranie indywidualnych form utylizacji odpadów organicznych,
- Zamknięcie i rekultywacja nielegalnie eksploatowanych dzikich składowisk odpadów,
- Objęcie wszystkich mieszkańców programem selektywnej zbiórki odpadów wraz z poszerzeniem jej zakresu,
- Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczania ich powstawania,
- Wdrożenie systemu usuwania azbestu i materiałów zawierających azbest oraz systemu ich magazynowania i wywozu w celu unieszkodliwienia,
- Wprowadzenie na terenie Gminy systemu odbioru odpadów biodegradowalnych,
- Zastąpienie niskiej jakości paliw stałych paliwami ekologicznymi bądź innymi nośnikami energii.

Spośród wszystkich 2884 gospodarstw domowych - 2489 objęta jest zorganizowanym wywozem odpadów komunalnych. Według danych na koniec 2008r. z posesji odebrano 1.730,156Mg odpadów zmieszanych, przez SITA ZOM S.A., EKO-SERWIS SP. Z O.O., P.H.U. OPERATUS – firmy te mają swoje siedziby w Bielsku - Białej

Gospodarka odpadami na terenie Kóz prowadzona jest w sposób tradycyjny, tzn. w większości odpady komunalne gromadzone są na posesjach w sposób zmieszany (w jednym pojemniku), a następnie wywożone na składowisko odpadów

W ramach działań podejmowanych w celu ograniczenia uciążliwości tej dziedziny dla środowiska Gminy, wprowadzony został system selektywnej zbiórki odpadów „u źródła” polegający na gromadzeniu oddzielnie następujących frakcji odpadów: tworzywa sztuczne, szkło, papier i tektura. Dodatkowo ze strumienia odpadów komunalnych wydzielane są odpady wielkogabarytowe.

Ponadto, na terenie gminy Kozy prowadzone są okresowe akcje zbiórki baterii w wyznaczonych do tego celu punktach tj. szkoły, sklepy i Urząd Gminy. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne oddawane są przez mieszkańców Gminy do sklepów zajmujących się sprzedażą sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W najbliższym czasie zostanie otwarty Punkt Przyjmowania Zużytego Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego przy ulicy Przemysłowej 3.

Następnym elementem, którego wdrożenie zostało rozpoczęte, jest „Usuwanie azbestu i materiałów zawierających azbest”

Na terenie Gminy organizowane są następujące nieodpłatne zbiórki odpadów:

Zorganizowane zbiórki		Ilość zebranego odpadu w 2007	Ilość zebranego odpadu w 2008	Uwagi
1.	Zużytych baterii	45 kg	50 kg	Odpad przekazano SP1 prowadzącej zbiórkę w ramach akcji organizowanej przez Organizację Odzysku REBA S.A.
2.	Odpadów wielkogabarytowych	49 kontenerów	40 kontenerów	Koszt zbiórki w 2008r. wyniósł 12 626,00 zł.
3.	Zużytych opon	206 sztuk	450 sztuk	-
4.	zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego	-	18 739 kg	Akcja prowadzona była przez firmę MEGA RECYCLING SERVICE
5.	Wyrobków zawierających azbest	odebrano, a następnie przekazano do utylizacji 49,374 ton z 30 posesji	odebrano, a następnie przekazano do utylizacji 36,62 ton z 24 posesji	W 2007 roku akcje prowadziła- „SITA” ZOM w Bielsku – Białej, a w 2008 firma „RAGAR” z Krakowa

Z uwagi na fakt, iż na obszarze gminy Kozy nie funkcjonuje składowisko odpadów, odpady zmieszane wywożone są na składowisko odpadów zlokalizowane w Bielsku-Białej przy ul. Krakowskiej 315d – zgodnie z umową zawartą pomiędzy Gminą Kozy a Zakładem Gospodarki Odpadami w Bielsku-Białej. Odpady zmieszane nie są poddawane na terenie gminy Kozy procesowi segregacji (brak instalacji sortowniczej).

Rekultywacja istniejącego na terenie Gminy Kozy składowiska została przeprowadzona w roku 2005. Obecnie składowisko podlega procesowi monitoringu jakości wód podziemnych i powierzchniowych. Corocznie wykonywane są dwa cykle pomiarów i prac terenowych obejmujących: badania monitoringowe, pobranie prób wody z punktów pomiarowych, pomiar zwierciadła wody podziemnej, przekazanie prób wody do laboratorium, opracowanie wyników badań laboratoryjnych, konserwacje piezometrów.

Na terenie Gminy na bieżąco prowadzona jest akcja usuwania „dzikich” składowisk odpadów. Takie działania pozytywnie wpływają na wizerunek gminy oraz zadowolenie mieszkańców. Ponadto, w celu ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko na terenie Gminy Kozy został uchwalony i wprowadzony regulamin utrzymania czystości i porządku.

2.3. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB

W zakresie ochrony ziemi i gleb na terenie Gminy Kozy zostały wyznaczone cele krótkoterminowe.

Do celów tych należą:

- przeprowadzenie badań gleb na zawartość metali ciężkich i odczyn pH w celu stworzenia map zanieczyszczeń glebowych,
- atestacja sprzętu ochrony roślin,
- zorganizowanie cyklu szkoleń dla rolników obejmujących Zasady Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych połączonych z zajęciami praktycznymi,
- promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.

Ponadto, w okresie perspektywicznym, do roku 2015 dla Gminy Kozy określone zostały cele długoterminowe, do których należą:

- stworzenie map glebowych,
- wykorzystanie zasobów wód geotermalnych,
- stworzenie plantacji roślin dynamicznych,
- zagospodarowanie i rekultywację terenu kamieniołomu,
- upowszechnianie zasad Dobrych Praktyk Rolniczych.

W latach 2007-2008 w prasie lokalnej i na tablicach ogłoszeń umieszczane były komunikaty dla rolników o zwalczaniu: ślimaków, chorób i szkodników roślin uprawnych oraz ozdobnych (przekazywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach, Delegatura w Bielsku – Białej), oraz o obowiązku wykaszania chwastów.

Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadzi dwa razy w miesiącu - w tut. urzędzie, konsultacje dla rolników.

W roku 2008 zamontowano separatory koalescencyjne – urządzenia do oczyszczania wód deszczowych odprowadzanych do potoku Kozówka i potoku Czerwonka w Kozach, które pozwalają na zatrzymanie substancji lekkich - nierozpuszczalnych w wodzie niezemulgowanych i niespolaryzowanych, jak również zawiesin opadających (koszt: 162 419,00zł).

2.4. OCHRONA POWIETRZA

Ta dziedzina ochrony środowiska jest bardzo ważna, a działania podejmowane w celu poprawy jakości powietrza mają wymierne efekty w postaci ograniczenia poziomu zanieczyszczeń.

W ramach ochrony powietrza w Programie Ochrony Środowiska określono następujące zadania własne:

- Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza. Edukacja ekologiczna w środkach masowego przekazu (lokalna prasa). Seminaria ekologiczne dla zainteresowanych mieszkańców. Edukacja ekologiczna w szkołach,
- Termomodernizacja budynków komunalnych i użyteczności publicznej. Stosowanie układów regulacji automatycznej systemów grzejnych,
- Modernizacja dróg Gminnych.

W roku 2007

- została przeprowadzona termomodernizacja budynku LKS „Orzeł” w Kozach – koszt całkowity zadania 285.670,20zł.

W roku 2008

- przeprowadzono modernizację systemu podgrzewania wody basenowej oraz przygotowania c.w.u. w Centrum Sportowo Widowiskowym w Kozach (koszt: 490 794,67zł).

2.5. OCHRONA PRZED HAŁASEM

W odniesieniu do roku bazowego (2004) w ramach ochrony przed hałasem zrealizowano podstawowe i najważniejsze zadanie, tzn. przyjęty został Uchwałą Rady Gminy miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Dokument ten wyznaczył na obszarze Gminy strefy, w których uciążliwość usług na wydzielonych działkach powinna zamykać się w granicach tych nieruchomości.

Ponadto, uchwalony Plan Zagospodarowania Przestrzennego definiuje, że w kształtowaniu pierwszej linii zabudowy wzdłuż drogi krajowej DK 52 preferuje się lokalizację obiektów o funkcji usługowej oraz innych, nie związanych ze stałym przebywaniem ludzi, a także elementów małej architektury i zieleni izolującej tereny sąsiednie od strefy uciążliwości komunikacji.

Jednak miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie rozwiązuje problemu przekroczeń hałasu na obecnie istniejących strefach mieszkalnych.

2.6. OCHRONA PRZYRODY

W ramach ochrony przyrody z terenu Gminy Kozy w Planie Ochrony Środowiska określone zostały następujące zadania będące w kompetencji Gminy:

- Utworzenie proponowanych małoobszarowych form ochrony przyrody - jedno stanowisko dokumentacyjne,
- Objęcie ochroną prawną drzew — propozycji pomników przyrody (w obrębie starodrzewia zespołu pałacowo – parkowego, zieleni przyzagrodowej, itp. – ok. 15 – 20 obiektów),
- Ochrona starodrzewia zespołu pałacowo - parkowego odtworzenie założenia zieleni niskiej (II etap prac rewaloryzacyjnych),
- Promocja agroturystyki, rolnictwa ekologicznego (szkolenia, broszury, warsztaty),
- Realizacja zieleni urządzonej w ramach rekultywacji i zagospodarowania rekreacyjnego nieczynnego kamieniołomu w Kozach

Corocznie wykonywane są nasadzenia na klombach w parku i pielęgnacja krzewów (koszt ok. 1.000,00zł) oraz wykaszane są grunty gminne, place zabaw, Park – ok. 2ha, rowy i pobocza dróg gminnych (koszt. ok. 8.000,00zł.)

Prowadzona jest także pielęgnacja drzewostanu na gruntach gminnych, w tym na placach zabaw.

W latach, których dotyczy niniejszy raport, Gmina Kozy miała podpisane porozumienie międzygminne na wyłapywanie zwierząt i zapewnienie im opieki z Gminą Bielsko – Biala, na podstawie którego wyłapywaniem i utrzymywaniem zwierząt zajmowało się Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt przy ul. Reksia 48 w Bielsku – Białej.

Schronisko to przyjęło w roku 2007 - 52szt. zwierząt żywych i martwych;

w roku 2008 - 78szt zwierząt żywych i martwych z terenu Gminy Kozy.

Koszt realizacji całego zadania w latach 2007-2008 to: 2.333,25 zł/m-c*12 m-cy, czyli 27.999,00 zł/rok w formie wynagrodzenia ryczałtowego. Suma za lata objęte raportem to: 55.998,00zł.

3. STAN I OCENA REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Uchwalony Program Ochrony Środowiska Gminy Kozy wskazuje zadania niezbędne do realizacji, których głównym założeniem jest poprawa jakości środowiska na obszarze Gminy, a co za tym idzie poprawa warunków życia mieszkańców.

Do zadań własnych zaliczone zostały te inwestycje lub działania, których realizacja związana jest z udziałem finansowym Gminy oraz te, których beneficjentem bezpośrednim będą Kozy. Zadania koordynowane, to te w których Gmina jako jednostka terytorialna nie uczestniczy bezpośrednio. Oznacza to, że te działania muszą być zrealizowane i sfinansowane przez jednostki odpowiedzialne zewnętrzne. Poniżej przedstawiono zestawienie zadań własnych Gminy Kozy z zakresu ochrony środowiska, przedstawionych w Programie Ochrony Środowiska Gminy Kozy. Ponadto określono stan i ocenę realizacji określonych zadań.

Stan i ocena realizacji zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia planowany	Termin zakończenia planowany	Jednostka odpowiedzialna	Planowane efekty ekologiczne	Poniesione/planowane koszty ogółem [PLN] tys.	Stopień realizacja zadania
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Rozpoznanie problemu starych studni gospodarskich – ewidencja i zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	Poprawa jakości wód podziemnych	-	Zadanie nie zostało zrealizowane
2	Szkolenia i pokazy praktyczne dla rolników i działkowców w zakresie gospodarki ekologicznej	2007	2008	ODR	Wzrost liczby gospodarstw ekologicznych	-	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bielsku – Białej pełni dyżury - konsultacje w tut. urzędzie;
3	Edukacja ekologiczna nauczycieli	2007	2008	ODR	Poprawa stanu świadomości i edukacji ekologicznej młodzieży i ludzi dorosłych	-	Szkoły organizują konferencje, warsztaty – których celem jest podniesienie kwalifikacji nauczycieli, zdobycie nowej wiedzy.
4	Inwentaryzacja bibliotek	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	Wzbogacenie księgozbioru o tytuły związane z ochroną środowiska i ekologią	-	Miesięcznik „AURA” dostarczany bezpłatnie. Książek związanych z tematyką ochrony środowiska, nie zakupiono.
5	Tworzenie ośrodków edukacji ekologicznej	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	Rozwój świadomości ekologicznej mieszkańców	2	Artykuły w prasie lokalnej, ulotki informacyjne
7	Rozpoznanie potrzeb w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	-	10	Corocznie w miarę potrzeb. Corocznie, w okresie wiosennym, przeprowadzany jest wiosenny przegląd potoków, wspólnie ze Śląskim Zarządem Gospodarki Wodnej o/Bielsko-Biała

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia planowany	Termin zakończenia planowany	Jednostka odpowiedzialna	Planowane efekty ekologiczne	Poniesione/planowane koszty ogółem [PLN] tys.	Stopień realizacji zadania
1	2	3	4	5	6	7	8
8	Utworzenie proponowanych małoobszarowych form ochrony przyrody - jedno stanowisko dokumentacyjne	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	Tworzenie Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCH) Gminy	20	Zadanie nie zostało zrealizowane
9	Objęcie ochroną prawną drzew — propozycji pomników przyrody (w obrębie starodrzewia zespołu pałacowo – parkowego, zieleni przyzagrodowej, itp. – ok. 15 – 20 obiektów)	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	Tworzenie Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCH) Gminy	10	Zadanie nie zostało zrealizowane
10	Rozwijanie i wspieranie indywidualnych form utylizacji odpadów organicznych	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	Zmniejszenie strumienia odpadów deponowanych na składowisku	100	Zadanie nie zostało zrealizowane. Obecnie trwają prace nad rozwiązaniami formalno-prawnymi w zakresie wspierania indywidualnych form odzysku odpadów biodegradowalnych.
11	Zamknięcie i rekultywacja nielegalnie eksploatowanych dzikich składowisk odpadów	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	Wyeliminowanie uciążliwości dla środowiska odpadów		„Dzikie wysypiska” likwidowane są na bieżąco, przez pracowników gospodarczych
12	Objęcie wszystkich mieszkańców programem selektywnej zbiórki odpadów wraz z poszerzeniem jej zakresu	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku, wzrost odzysku surowców wtórnych	23	Corocznie prowadzony jest na terenie Gminy system zbiórki odpadów wielkogabarytowych – koszty poniesione w latach 2007-2008 to 22.281,68zł. Księgarnia przy ul. Kościelnej prowadzi sprzedaż worków na odpady segregowane, nieposegregowane oraz na popiół i gruz budowlany.

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia planowany	Termin zakończenia planowany	Jednostka odpowiedzialna	Planowane efekty ekologiczne	Poniesione/planowane koszty ogółem [PLN] tys.	Stopień realizacji zadania
1	2	3	4	5	6	7	8
13	Zorganizowanie na terenie Gminy punktu odbioru odpadów niebezpiecznych	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	Zmniejszenie uciążliwości tego typu odpadów dla środowiska, gospodarki odpadami niebezpiecznymi	-	Mieszkańcy gminy mogą oddawać odpady niebezpieczne w ZOM SITA w Bielsku - Białej
14	Zlecenie badań gleb na zawartość metali ciężkich i odczyn pH w celu stworzenia map zanieczyszczeń glebowych	2007	2008	Urząd Gminy w Kozach	Właściwe dawki środków ochrony roślin niepowodujące szkód dla zdrowia zwierząt i ludzi	100	Zadanie nie zostało zrealizowane
15	Zorganizowanie cyklu szkoleń dla rolników obejmujących Zasady Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych połączonych z zajęciami praktycznymi,	2007	2008	ODR	Zmniejszenie powierzchni ziemi zagrożonej erozją i osiadaniami terenu	-	Konsultacje prowadzone przez Śląski Ośrodek Doradztwa rolniczego w Bielsku-Białej; możliwość bezpłatnego doradztwa w ARiMR Bielsko-Biała
16	Promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki	2007	2008	ODR	Wytwarzanie żywności czystej ekologicznie	-	Konsultacje prowadzone przez Śląski Ośrodek Doradztwa rolniczego w Bielsku-Białej możliwość bezpłatnego doradztwa w ARiMR Bielsko-Biała
17	Propagowanie tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne	2003	2015	ODR	Wyeliminowanie skażenia wód podziemnych i powierzchniowych ściekami sanitarnymi	-	Konsultacje prowadzone przez Śląski Ośrodek Doradztwa rolniczego w Bielsku-Białej możliwość bezpłatnego doradztwa w ARiMR Bielsko-Biała
18	Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody	2003	2015	Urząd Gminy w Kozach	Zmniejszenie zużycia wody	2	Artykuły w prasie lokalnej.

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia planowany	Termin zakończenia planowany	Jednostka odpowiedzialna	Planowane efekty ekologiczne	Poniesione/planowane koszty ogółem [PLN] tys.	Stopień realizacja zadania
1	2	3	4	5	6	7	8
19	Program edukacji ekologicznej dla młodzieży szkół podstawowych i gimnazjum.	2003	2015	Urząd Gminy w Kozach	Wzrost świadomości ekologicznej w społeczeństwie.	-	Akcje i konkursy przeprowadzane w szkołach, organizowanie wycieczek. Zadanie ciągle w trakcie realizacji, prowadzona zgodnie z założeniami programu nauczania w szkołach.
20	Utworzenie 2 ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych (foldery, broszury, tablice informacyjne).	2003	2015	Urząd Gminy w Kozach	Poszerzenie wiedzy o środowisku przyrodniczym gminy. Rozszerzenie oferty rekreacyjno-turystycznej.	30	Zadanie nie zostało zrealizowane
21	Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczania ich powstawania	2003	2015	Urząd Gminy w Kozach	Zmniejszenie uciążliwości dla środowiska odpadów deponowanych na składowisku, zmniejszenie ilości odpadów	5	Zadanie ciągle w trakcie realizacji. Na terenie gminy prowadzona jest kampania informacyjna za pomocą lokalnej prasy. Dodatkowo organizowane są konkursy oraz akcje (np. "sprzątanie świata"), w które zaangażowana jest młodzież szkolna.
22	Realizacja rekreacyjnych ścieżek rowerowych na terenie gminy (broszury, mapy, tablice informacyjne): 2 – 3 obiekty.	2003	2015	Urząd Gminy w Kozach	Rozszerzenie oferty rekreacyjno-turystycznej.	40	Zadanie nie zostało zrealizowane
23	Promocja działań proekologicznych, wydawnictwa ekologiczne z przeznaczeniem dla dorosłej części społeczności lokalnej, szkolenia (agroturystyka).	2003	2015	Urząd Gminy w Kozach, ODR	Wzrost świadomości ekologicznej w społeczeństwie.	1.5	Artykuły w prasie lokalnej, ulotki informacyjne. Zadanie ciągle w trakcie realizacji.

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia planowany	Termin zakończenia planowany	Jednostka odpowiedzialna	Planowane efekty ekologiczne	Poniesione/planowane koszty ogółem [PLN] tys.	Stopień realizacji zadania
1	2	3	4	5	6	7	8
24	Wdrożenie systemu usuwania azbestu i materiałów zawierających azbest oraz systemu ich magazynowania i wywozu w celu unieszkodliwiania	2003	2015	Urząd Gminy w Kozach	Zmniejszenie uciążliwości azbestu i produktów zawierających azbest dla środowiska i mieszkańców Gminy	30	Zadanie w trakcie realizacji. Nie została przeprowadzona pełna inwentaryzacja materiałów zawierających azbest. Na terenie gminy prowadzona jest akcja dofinansowania wywozu i unieszkodliwiania azbestu od mieszkańców indywidualnych. W wyniku prowadzonej akcji usunięto: * w 2007 roku 49,374Mg materiałów zawierających azbest. * w 2008 roku 36,62Mg materiałów zawierających azbest.
25	Promocja agroturystyki, rolnictwa ekologicznego (szkolenia, broszury, warsztaty).	2003	2015	Urząd Gminy w Kozach	Wzrost świadomości ekologicznej w społeczeństwie	2	Konsultacje prowadzone przez Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bielsku-Białej możliwość bezpłatnego doradztwa w ARiMR Bielsko-Biała
26	Realizacja zieleni urządzonej w ramach rekultywacji i zagospodarowania rekreacyjnego nieczynnego kamieniołomu w Kozach.	2003	2015	Urząd Gminy w Kozach	Rozszerzenie oferty rekreacyjno – turystycznej gminy. Poprawa „przyrodniczego wizerunku” gminy	250	Zadanie nie zostało zrealizowane

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia planowany	Termin zakończenia planowany	Jednostka odpowiedzialna	Planowane efekty ekologiczne	Poniesione/planowane koszty ogółem [PLN] tys.	Stopień realizacji zadania
1	2	3	4	5	6	7	8
27	Zastąpienie niskiej jakości paliw stałych paliwami ekologicznymi bądź innymi nośnikami energii	2003	2015	Urząd Gminy w Kozach	Zmniejszenie ilości balastu trafiającego na składowisko	12.2	Opracowano Programu Ograniczenia Niskiej Emisji.
28	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza. Edukacja ekologiczna w środkach masowego przekazu (lokalna prasa). Seminaria ekologiczne dla zainteresowanych mieszkańców. Edukacja ekologiczna w szkołach.	2004	2015	Urząd Gminy w Kozach	Podniesienie świadomości społeczności lokalnych o zagrożeniach związanych z ochroną powietrza	12.2	Edukacja ekologiczna – ukazywanie się artykułów w lokalnej prasie. Opracowano Programu Ograniczenia Niskiej Emisji.
29	Termomodernizacja budynków komunalnych i użyteczności publicznej. Stosowanie układów regulacji automatycznej systemów grzejnych	2004	2015	Urząd Gminy w Kozach	Ograniczenie emisji gazów i pyłów do powietrza	300	Termomodernizacja budynku LKS „Orzeł”; Koszt całkowity: 285.670,20zł.
30	Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem	2004	2015	Urząd Gminy w Kozach	Podniesienie świadomości społeczności lokalnych o zagrożeniach związanych z zanieczyszczeniem jakim jest hałas	24	Zadanie nie zostało zrealizowane
31	Stworzenie bazy danych o obiektach przemysłowych stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska	2004	2015	Urząd Gminy w Kozach	Kontrola oceny stanu akustycznego na terenie Gminy	-	Działalność edukacyjna, informacje w prasie lokalnej, ulotki informacyjne.
32	Modernizacja dróg gminnych	2004	2015	Urząd Gminy w Kozach	Ograniczenie niskiej emisji z palenisk domowych	12.5	Zadanie w trakcie realizacji

Lp.	Nazwa zadania	Termin rozpoczęcia planowany	Termin zakończenia planowany	Jednostka odpowiedzialna	Planowane efekty ekologiczne	Poniesione/planowane koszty ogółem [PLN] tys.	Stopień realizacja zadania
1	2	3	4	5	6	7	8
33	Wprowadzenie na terenie Gminy systemu odbioru odpadów biodegradowalnych	2007	2010	Urząd Gminy w Kozach	Zmniejszenie uciążliwości tego typu odpadów dla środowiska	Brak szczegółowych danych (ok. 1.5)	Zadanie nie zostało zrealizowane. Na terenie Gminy nie wprowadzono systemu zbiórki odpadów biodegradowalnych. Natomiast prowadzona jest działalność edukacyjna; liczne artykuły w prasie lokalnej, ulotki informacyjne
34	Budowa kanalizacji deszczowej, L = ok. 15 km	2009	2011	Urząd Gminy w Kozach	Wyeliminowanie skażenia wód podziemnych i powierzchniowych ściekami sanitarnymi	-	Do realizacji

Na podstawie danych przedstawionych w powyższym zestawieniu, należy stwierdzić że podstawowe zadania mające na celu poprawę jakości środowiska na obszarze Gminy zostały rozpoczęte. Najwięcej zadań podjęto w zakresie uregulowania gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarowania odpadami.

Działania polegające na regulacji systemu wodno-ściekowego zostały skupione na budowie systemu kanalizacji sanitarnej. Wybudowano ogółem 9 483,78 mb sieci kanalizacji sanitarnej (sieć i przyłącza). Liczba podłączonych budynków wyniosła w latach 2007-2008: 227szt.

Ogółem wybudowano 55000mb i podłączono 851 budynków.

W zakresie gospodarki odpadami na terenie Gminy przeprowadzane są zbiórki odpadów wielkogabarytowych.

Przy ul. Folwarcznej 2 w Kozach prowadzona jest działalność polegająca na Skupie Surowców Wtórnych, tj. szkło, makulatura, plastik.

Księgarnia przy ul. Kościelnej prowadzi sprzedaż worków na odpady segregowane, nieposegregowane oraz na popiół i gruz budowlany.

W 2007r. sprzedano ogółem 3803 szt. worków, w tym:

- białe (szkło)	- 500 szt.	- 2,80 zł/szt.	
- żółte (tworzywa sztuczne)	- 908 szt.	- 2,80 zł/szt.	
- niebieskie (papier)	- 50 szt.	- 2,80 zł/szt.	
- zielone (odpady nieposegregowane)	- 2210 szt.	- 7,96zł/szt.	(tylko dla tych mieszkańców, do których posesji brak dojazdu oraz z przypadku większej ilości odpadów przekraczających pojemność kubła)
- jutowe (popiół i gruz budowlany)	- 135 szt.	- 9,32 zł/szt.	

W 2008r. sprzedano ogółem 3795 szt. worków, w tym:

- białe (szkło)	- 820 szt.	- 2,80 zł/szt.	
- żółte (tworzywa sztuczne)	- 1170 szt.	- 2,80 zł/szt.	
- niebieskie (papier)	- 185 szt.	- 2,80 zł/szt.	
- zielone (odpady nieposegregowane)	- 1520 szt.	- 7,96zł/szt.	(tylko dla tych mieszkańców, do których posesji brak dojazdu oraz z przypadku większej ilości odpadów przekraczających pojemność kubła)
- jutowe (popiół i gruz budowlany)	- 100 szt.	- 9,32 zł/szt.	

4. FINANSOWANIE I REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

4.1. STAN REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

W latach 2007-2008 zasadnicze wysiłki inwestycyjne Gminy Kozy koncentrowały się na zagadnieniach związanych z gospodarką wodno-ściekową. Wybudowano ogółem 9.483,78 mb sieci kanalizacji sanitarnej (sieć i przyłącza). Liczba podłączonych budynków wyniosła 227szt.

Przedsięwzięcia realizowano na podstawie następujących umów:

- 2007r. - 429.081,00zł. (pożyczka WFOŚiGW),
- 2008r. - 1.2000.000,00zł. (pożyczka WFOŚiGW).

Łączna wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych na gospodarkę wodno-ściekową w gminie Kozy w latach 2007-2008 wyniosła: 3.933.842,19zł.

- Rok 2007: 1.155.879,11zł.
- Rok 2008: 2.777.963,08zł.

Z pozostałych kierunków ochrony środowiska, do najważniejszych przedsięwzięć należały:

- Wprowadzenie systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych.
- Edukacja ekologiczna - kampania informacyjna w prasie lokalnej, ulotki informacyjne, akcja „sprzątanie świata”.
- Rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów komunalnych.
- Montaż separatorów koalescencyjnych na ciągach kanalizacji deszczowej.
- Porządkowanie kanalizacji deszczowej, poprzez opracowanie operatów wodnoprawnych i uzyskanie pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzanie wód do cieków.
-

4.2. PLANOWANE ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA

WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Zrealizowane zadania na obszarze gminy:

SIEĆ ROZDZIELCZA [mb]		PRZYŁĄCZA [mb]	
ROK 2007			
1.762,00		285	
1.022,00			
159,68		105	
193,60			
Razem	3.137,28	Razem	390
ŁĄCZNIE 3.527,28			

SIEĆ ROZDZIELCZA [mb]		PRZYŁĄCZA [mb]	
ROK 2008			
	1.011,00		197
	651,00		
	1.539,00		438
	2.215,00		
Razem	5.416,00	Razem	635
ŁĄCZNIE 6.051,00			

W dziedzinie gospodarki odpadami szczególnie ważnym wydaje się kontynuacja usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.

Wysiłki inwestycyjne gminy Kozy w zakresie ochrony atmosfery koncentrować się będą przede wszystkim na wdrożeniu Programu ograniczenia niskiej emisji (zadania realizowane w obiektach

indywidualnych), jak również programach termomodernizacyjnych i odnawialnych źródłach energii i zmiany czynnika grzewczego dla budynków stanowiących własność Gminy (Ośrodek Zdrowia – ul. Szkolna, Przedszkole - Pl. Ks. Kohaja 2).

Najistotniejsze (finansowo) przedsięwzięcia planowane do realizacji w najbliższych latach w gminie Kozy dotyczyć będą gospodarki ściekowej, poprzez rozbudowę gminnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków w Pisarzowicach).

MOŻLIWOŚCI ZEWNĘTRZNEGO WSPARCIA FINANSOWEGO DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ W DZIEDZINIE OCHRONY ŚRODOWISKA

W zależności od możliwości finansowych budżetu gminy Kozy, jak również zasad organizacyjnych (etapowania) przedsięwzięć z zakresu gospodarki ściekowej, możliwe będzie wykorzystanie funduszy zewnętrznych. W chwili obecnej finansowanie tego rodzaju przedsięwzięć z tych środków jest możliwe m.in. w ramach:

- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (2007-2013).
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
- Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Bielsku – Białej.

5. PODSUMOWANIA I WNIOSKI

Dane dotyczące realizacji inwestycji mających na celu poprawę jakości poszczególnych komponentów środowiska naturalnego wskazują, że:

1. Najwięcej działań zmierzających do poprawy stanu środowiska podjęto w ramach gospodarki wodno-ściekowej. Na terenie Gminy Kozy została wybudowana kanalizacja sanitarna o łącznej długości 55.000mb.
2. W ramach poprawy systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy podjęte zostały podstawowe działania, których realizacja nie ponosi zbyt dużych nakładów finansowych. Ważnym elementem, jest dalsze wyeliminowanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Kozy. Eliminacja tego typu materiałów znacząco przyczyni się w okresie długoterminowym do poprawy warunków życia i zdrowia mieszkańców. Gmina Kozy sukcesywnie, corocznie - od roku 2004, prowadzi akcje „*Usuwanie wyrobów zawierających azbest*”.
3. W zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb - podjęto działania mających na celu poprawę jakości w tej dziedzinie ochrony środowiska.
4. Opracowano w roku 2007 „*Programu ograniczenia niskiej emisji*”, będącego dokumentem strategicznym w zakresie poprawy jakości powietrza. W związku z tym udzielane dotacje dla mieszkańców indywidualnych można określić jako zadania pojedyncze, ponieważ aby osiągnąć efekt poprawy jakości powietrza należy przeprowadzić pełną termomodernizację obiektów na terenie Kóz, wymianę czynnika grzewczego oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii.
5. W obszarze ochrony przed hałasem zostało zrealizowane 1 główne zadanie – przyjęcie miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy. Pozostałe zadania tj. opracowanie programu edukacyjnego oraz stworzenie baz danych o obiektach znacząco wpływających na poziom hałasu na terenie Gminy Kozy nie zostały rozpoczęte. W wyniku uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy określone

zostały strefy, w których uciążliwość usług na wydzielonych działkach powinna zamykać się w granicach tych nieruchomości. Ponadto, uchwalony Plan Zagospodarowania Przestrzennego definiuje, że w kształtowaniu pierwszej linii zabudowy wzdłuż drogi krajowej DK 52 preferuje się lokalizację obiektów o funkcji usługowej oraz innych, nie związanych ze stałym przebywaniem ludzi, a także elementów małej architektury i zieleni izolującej tereny sąsiednie od strefy uciążliwości komunikacji.

6. W ramach działań wskazanych do realizacji w sferze ochrony przyrody przeprowadzone zostały prace związane z rewitalizacją zespołu pałacowo-parkowego w Kozach.

Reasumując stwierdza się, że podstawowe założenia Programu Ochrony Środowiska Gminy Kozy zostały wprowadzone w życie.

W związku z tym w okresie najbliższych lat należy podjąć kroki, które będą zmierzały do realizacji większości zadań w wyniku, których spodziewać się można poprawy jakości środowiska w poszczególnych jego komponentach wskazanych w dokumencie strategicznym.

WÓJT
Edward KUČKA